

Det frie Gymnasiums historie og rektorprocessen i 2019

Skrevet af Morten Hansen, gym/hf lærer og medlem af rektorprocesudvalget i forbindelse med rektorvalget der endte med ansættelsen af Sara i 2019.

Rektorprocesudvalget

Vi skal have ansat en ny rektor på skolen i år.

Skolemødet besluttede i den forbindelse, at dette var en god anledning til, at vi på skolen gav os tid til at finde ud af hvad der egentlig definerer Det frie Gymnasium, og om skolen i det daglige fungerer på den måde, som vi ønsker, at den skal gøre.

Det var en rigtig god ide. Det er nemlig vigtigt, at vi får et klart billede af hvem vi er, og hvilke mål vi har med skolen inden, at vi skal i gang med at ansætte en ny rektor.

Når vi har fået et mere klart billede af os selv og vores ønsker til skolen bliver det nemlig også lettere for os at finde den helt rigtige rektor for os. D.v.s. en person der kan bidrage til, at skolen afspejler Det frie Gymnasiums grundlæggende værdier, principper og praksis.

Men hvad er så præcis skolens grundlæggende værdier, principper og praksis?

Ja, det er jo lige præcis det, som vi er i gang med at blive klogere på i den her spændende og vigtige proces, der skal ende med, at vi ansætter en ny rektor.

Skolens grundlæggende værdier fremgår af vores nuværende værdigrundlag, som I kan læse på vores hjemmeside. Skolens grundlæggende værdier kan imidlertid føres helt tilbage til skolens grundlæggelse i 1970.

Jeg vil i resten af artiklen give et kort rids af skolens historie. Jeg håber, at artiklen her kan bidrage til at give vores kommende diskussioner et historisk perspektiv, når vi skal finde ud af, hvem vi er, og hvad vi gerne vil være.

Ungdomsoprøret og Det frie Gymnasium

Det frie Gymnasium blev oprettet i 1970, og skolen har indtil videre haft fem forskellige adresser. Skolen har siden 1992 haft hjemme på Nørrebro.

Oprindeligt bestod skolen udelukkende af en gymnasiedel, men i løbet af 1980'erne og 1990'erne blev skolen udvidet med Dragen (Det frie Gymnasiums grundskole) og senere HF og HF-enkeltfag.

Men hvorfor eksisterer Det frie Gymnasium egentlig?

Det frie Gymnasium er i høj grad et barn af ungdomsoprøret i 1960'erne.

Nu var ungdomsoprøret jo mange ting, men overordnet set kan ungdomsoprøret forstås som et opgør mod datidens traditionelle normer og autoriteter. Ungdommen krævede mere valgfrihed, og den ville i højere grad høres og have mere medbestemmelse over deres egen liv.

Dette opgør mod det daværende samfunds normer kom ikke mindst til udtryk i universitetsverden, hvor de studerende gjorde oprør imod universitets hierarkiske ledelsesstil.

Tankerne fra ungdomsoprøret kom også tydeligt til udtryk i Det frie Gymnasiums vedægter fra 1970, hvor det fremgik, at "Skolens formål er at drive undervisning på en sådan måde, at elever, lærere og øvrige ansatte får størst mulig indflydelse på skolens virke og dermed deres egen situation".

Det frie Gymnasium repræsenterede en alternativ måde at forstå skole på, og helt fra starten afspejlede skolen en langt større tiltro og tillid til elevernes egne evner til at være med til tage de beslutninger, der havde betydning for deres uddannelsesforløb. Disse tanker blev konkret udmøntet ved, at skolens øverste myndighed blev det ugentlige skolemøde, hvor alle elever

og ansatte stemte på lige fod om, hvordan skolen skulle drives. Danmarks første skole med direkte demokrati var en realitet. Billedet til højre er fra et skolemøde i 1973.

Skolens direkte demokrati lå i forlængelse af bl.a. ungdomsoprørets tanker om, at en udvidelse af medbestemmelse i dagligdagen var en af de bedste måder at fremme øget engagement og ansvar i samfundets befolkning.

En skole for dannelse og eksperimenter

En hovedtanke for Det frie Gymnasium var derudover, at skolen skulle være et sted, hvor læringen og dannelse stod i fokus frem for udelukkende et fokus på eksamen og udenadslæring.

Denne skolefilosofi kom ikke mindst til udtryk i skoles projektarbejdsform, hvor eleverne ud fra et selvvalgt fokus i fællesskab arbejdede med det faglige stof. Skolemødet valgte endvidere, at dele af eksamenerne skulle foregå i grupper indtil gymnasireformen i 2005 afskaffede denne mulighed.

Skolemødets beslutning om at ikke at give karakterer i løbet af elevernes skolegang var ligeledes et udtryk for, at det var fordybningen og udvikling af den kritiske sans, der særligt var i fokus frem for en ensidigt fokus på at kunne præstere til en eksamen.

Nedgang og vækst igen

Skolen voksede efter sin grundlæggelse i 1970 i størrelse indtil 1980'erne, hvor skolen oplevede en nedgangsperiode. Bl.a. som følge af en forøgelse af skolepenge (elevernes egenbetaling) som følge af ændret lovgivning.

Skolen voksede dog atter i størrelse fra midten af 1990'erne, og antallet af klasser og elever har siden været stigende. P.g.a. det stigende antal elever i gennem 00'erne og 10'erne besluttede skolemødet at købe bygningerne i Struensegade for at kunne skabe plads nok til alle elever.

Det frie Gymnasium og fremtiden

Det frie Gymnasium fejrer på lørdag d. 12. september 2015 sit 45 års jubilæum.

Skolen har i perioden mellem 1970-2015 været med til at præge dagsordenen inden for uddannelsesverden, og mange af de nuværende principper i det danske undervisningssystem om tværfaglighed, projektarbejde og valgfrihed i fagkombinationer har på mange måder sin rødder i Det frie Gymnasiums skolefilosofi.

Der er i høj grad fortsat brug for Det frie Gymnasium i den danske uddannelsesverdenen.

I en tid præget af stigende individualisering, konkurrencementalitet og karakter- og præstationsræs er det Det frie Gymnasium tilgang til skole vigtigere end nogensinde.

Det frie Gymnasium projekt har siden sin grundlæggelse været en vigtig stemme i forhold til at udvide begrebet om uddannelse, så det rakte udover evnerne til at kunne præstere i en eksamenssituation.

Billedet fra Det frie Gymnasium i Møllegade

Skolens oprindelige grundværdier om elevinddragelse, skoledemokrati, fælles ansvar for personlig læring og udvikling af alternative undervisningsformer har her i 2015 fortsat stor vigtighed.

Vores rektoransættelsesproces rummer netop mange af disse oprindelige grundværdier, og det bliver rigtig spændende at gennemføre denne proces i fællesskab, så vi får ansat en rektor, der på lige fod med alle på skolen kan bidrage til at passe godt på de mange vigtige kvaliteter, som skolen indtil videre og i også fremtiden vil repræsentere.

Kilder:

Interview med Marianne Risbjerg Thomsen i 2007 (ansat på skolen fra 1970-2008).

Interview med Lars Jakob Mutchinsky (en af skolens grundlæggere). DRs arkiver. 1968.

Oprøreren der kom ind i varmen . Information. 3. Sep. 2010

Sten Beck: Den personlige skole. Indlæg i Det frie Gymnasiums 40 års jubilæumsskrift. 2010

Tegninger fra 2022